

Engelli İnsanları Kim Koruyacak

– AliHaydar · 28 Mayıs 2020

BM Engelli Hakları Özel Raportörü Catalina Devandas Aguilar'ın 17 Mart 2020 tarihinde Cenevre'de "COVID-19: Engelli insanları kim koruyacak?" başlığıyla bir açıklama yaptı.

BM Engelli Hakları Özel Raportörü Catalina Devandas Aguilar, yaptığı açıklamanın devamında; "COVID-19 pandemisi sırasında, engelliler yüksek risk grubunda olmalarına rağmen, onları korumak için gerekli rehberlik ve desteği sağlamak adına çok az şey yapılmış durumdadır." dedi.

"Engelli kişiler, kendilerini terk edilmiş hissediyor. Sosyal mesafelenme ve kendi kendini izole etme gibi sınırlayıcı önlemler, yemek, giyinmek ve öz bakım için başka insanların desteğine ihtiyaç duyan kişiler için imkânsız olabilir. Engellilerin yaşamlarını sürdürebilmeleri açısından bu destekler çok önemli ve devletler kriz boyunca bu desteklerin sürekliliğinin sağlanması için ekstra sosyal koruma tedbirleri almalı." diyen Devandas, engellilerin başkalarıyla temasını azaltmak ve kontaminasyon riskini ortadan kaldırmak için makul düzenlemelerin yapılması gerektiğini vurguluyor.

Engellilerin gelirlerini güvence altına almak için evden çalışmaları veya ücretli izne ayrılmalarına dönük düzenlemeler yapılması gerektiğini söyleyen Devandas; bu süre zarfında, engelli kişilere destek veren aile üyelerinin ve bakım hizmeti veren diğer kişilerin de makul düzenlemelere ihtiyaç duyabileceğini belirterek, "İlave finansal yardımlara erişim, engelli kişilerin ve ailelerinin daha fazla kırılganlığa veya yoksulluğa düşme riskini azaltmak için hayati önem taşıyor. Çok sayıda engelli, şu an askıya alınmış durumda olan hizmetlere bağlı durumda ve yiyecek, ilaç stoklayabilecek ya da evlere servis hizmetlerinin ekstra maliyetlerini karşılayabilecek maddi imkânlara sahip değil." dedi.

Devandas, özellikle kapalı kurumlarda, psikiyatri kurumlarında ve hapisanelerde bulunan engellilerin durumuna dikkat çekerek; tıbbi nedenlere bağlı olağanüstü hal uygulamalarının yüksek kontaminasyon riski ve dış faktörlerin ihmali düşünüldüğünde, durumlarının endişe verici olduğunu belirterek,

"Kısıtlamalar, hukuka uygun olarak şekillendirilmeli ve halk sağlığını korumak için en az müdahaleci yöntemler kullanılmalıdır. Sevdikleriyle iletişimlerini sınırlandırmak, engellileri kapalı kurumlardaki her türlü ihmal veya tacize karşı korunmasız bırakacaktır. Yaşadıkları yapısal ayrımcılık nedeniyle, devletler bu nüfus grubuna karşı daha yüksek bir sorumluluğa sahiptir." dedi.

Devandas, engellilerin hayatta kalmalarının teminat altına alınması gerektiğini vurgulayarak tıbbi kaynakların az olduğu durumlarda, hayat kurtaran önlemler de dâhil olmak üzere sağlık hizmetlerine erişirken engellilerin ayrımcılığa uğramaması için devletleri halk sağlığı acil durumlarına özel net protokoller oluşturmaya çağırdı.

"Pandemi ile yüzleşmek için, koronavirüsün nasıl engelleneceği ve kontrol altına alınacağı bilgisinin herkes açısından erişilebilir olması çok kritik. Ulusal sağlık otoritelerinin kamuya dönük bilgilendirme kampanyaları, işaret dilini, erişilebilir dijital teknolojiyi, altyazıları, geçiş hizmetlerini, metin mesajlarını, kolay okunabilir formatları ve düz dil kullanımını da içerecek şekilde erişilebilir araçlar ve biçimlerde yaygınlaştırılmalıdır. COVID-19 ile mücadelenin her aşamasında engelli örgütlerine danışılmalı ve engelli örgütleri mücadelenin her aşamasına dâhil edilmeli," diyerek sözlerine son veren Devandas'ın çağrısı,

lepradan etkilenen kişiler ve onların aile bireylerine yönelik ayrımcılığın ortadan kaldırılması konusunda Özel Raportör olan Alice Cruz ve yaşlıların tüm insan haklarından yararlanması konusunda Bağımsız Uzman olan Rosa Kornfeld-Matte tarafından da desteklendi.

Sözün özü olarak, BM Engelli Hakları Özel Raportörü Devandas'ın açıklamasına katılmayan ve desteklemeyen ne bir kamu kurumu ne de bir engelli örgütü olacağını sanmıyorum. Ancak üzülenek belirtmek istiyorum ki bunu sözde desteklediklerini sanan gerek kamu kurumları gerekse de engelli örgütleri Korona Virüs sürecinde yapılması gerekenleri yerine getirmeyerek sınıfta kaldılar.

“Engelli kişiler, kendilerini terk edilmiş hissediyor.” başlıklı yazımda da belirttiğim gibi Korona Virüs nedeniyle her insan etkilenmiş olabilir, ancak engelliler her konuda olduğu gibi bu konuda da KDV'li etkilenmiştir.